स्थानीय राजपत्र

भानु नगरपालिकाद्वारा प्रकाशित

खण्डः ०२ संख्याः ३ मितिः २०७६/०७/०१

भाग-२
भानु नगरपालिका

नेपालको संविधान बमोजिम भानु नगरसभाले बनाएको देहाय बमोजिमको ऐन सर्वसाधरणको लागि प्रकाशन गरिएको छ

भानु नगरपालिकामा संस्था दर्ता तथा नियमन सम्बन्धी नियमावली, २०७६

प्रस्तावना

प्रमाणिकरण मिति २०७६/०६/१४

भानु नगरपालिका क्षेत्रभित्र सामाजिक,धार्मिक,साहित्यिक,सांस्कृतिक,बैज्ञानिक,शैक्षिक,बौद्धिक,पर्याबरण,खेलकुद,विकास वा परोपकारी संस्थाहरुको स्थापना तथा दर्ता गर्न र कानुन बमोजिम दर्ता भएका संघ संस्थाहरुको लगानी भुमिकालाई प्रभावकारी,जवाफदेहि र पारदर्शी बनाउदै नगरपालिकाको प्राथमिकताको क्षेत्रमा काम गर्ने वातावरण बनाउन स्थानिय सरकार सञ्चालन ीनियमावली,२०७४ को परिच्छेद ३ को दफा ११ को उप दफा ४९ (ठ) बमोजिम कानुनी व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले स्थानिय सरकार सञ्चालन ीनियमावली,२०७४ को दफा १०२ उप दफा (१) बमोजिम भानु नगरपलिकाको नगरसभाले यो नियमावली बनाएको छ ।

१.संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः

(१) यो नियमावलीको नाम भानु नगरपालिकाको संस्था दर्ता तथा नियमन सम्बन्धी नियमावली २०७६ रहेको छ ।

(२) यो नियमावली तुरुन्त लागु हुनेछ ।

(३) यो नियमावली भानु नगरपालिकाको नगर क्षेत्रभित्र लागु हुनेछ ।

२. परिभाषा र व्याख्या : विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस नियमावलीमा-

(क) "**नगरसभा**" भन्नाले भानु नगरपालिकाको नगरसभालाई सम्झनु पर्दछ ।

(ख) "**नगरपालिका**" भन्नाले भानु नगरपालिका सम्झनु पर्दछ ।

(ग) "**प्रमुख**" भन्नाले भानु नगरपालिकाको नगर प्रमुखलाई सम्झनुपर्छ ।

(घ)" **उप प्रमुख**" भन्नाले भानु नगरपालिकाको नगर उप प्रमुखलाई सम्झनुपर्छ ।

(ङ) "**स्थानिय अधिकारी**" भानु नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतलाई सम्झनुपर्छ ।

(च)"**संस्था**" भन्नाले आर्थिक ,सामाजिक,धार्मिक,साहित्यिक,सांस्कृतिक,बैज्ञानिक,शैक्षिक,बौद्धिक,विकास,पर्यावरण तथा परोपकारी कार्यहरुको विकास,प्रवर्द्धन एंव विस्तार गर्ने उद्देश्यले स्थापना भएको संघ,संस्था,क्लब,आमा समुह,अध्यन केन्द्र आदि सम्झनुपर्छ ।

(छ) "**दातृ निकाय** भन्नाले सामाजिक विकास कार्यमा प्रचलित कानुन बमोजिम सहयोग गर्ने द्विपक्षिय तथा वहुपक्षिय विकास साझेदारलाई सम्झनुपर्छ

(ज) "**अन्तराट्रिय गैर सरकारी संस्था**" भन्नाले अन्य राष्ट्रमा दर्ता भई प्रचलित कानुन बमोजिम अनुमती लिई काम गर्ने संस्थालाई सम्झनुपर्दछ ।

(झ) "**कार्य समिति**" भन्नाले संस्थाको विधान अनुसार गठन भएको प्रबन्ध समिति वा कार्य समितिलाई सम्झनुपर्दछ ।

(ञ) "**विधान**" भन्नाले संस्थाको विधानलाई सम्झनुपर्नेछ ।

(ट)तोकिएको वा तोकिएको बमोजिम भन्नाले यस ीनियमावली अन्तर्गत बनेको नियमावलीमा तोकिएको वा तोकिएको बमोजिम सम्झनु पर्छ ।

३.दर्ता नगरी संस्था खोल्न नहुने :

(१) यस नियमावली बमोजिम भानु नगरपालिकामा दर्ता नगरी कसैले पनि संस्था स्थापना र सञ्चालन गर्न पाईने छैन ।

(२) प्रचलित नेपालको कानुन बमोजिम अन्यत्र संस्था स्थापना गरि यस नगरपालिका क्षेत्र भित्र शाखा विस्तार गर्दा वा कार्यक्षेत्र बनाउदा यस नगरपालिकाको पुर्व स्वीकृति लिनु पर्नेछ । स्वीकृती नलिने संस्थाहरुलाई काम गर्न रोक लगाई कानुन बमोजिम कारवाही गर्न सकिनेछ ।

४.संस्थाको दर्ता तथा सञ्चालन सम्बन्धी व्यवस्था :

(१) यो नियमावली बमोजिम संस्था दर्ता गर्न चाहने कुनै सात जना वा सो भन्दा बढी व्यात्तिहरुले संस्था सम्बन्धी देहायको विवरण खुलाई स्थापना गर्न चाहको संस्थाको विधानको २(दुई) प्रति र तोकिएको दस्तुर सहित तोकिएको अधिकृत समक्ष निवेदन दिनुपर्नेछ ।

(क) संस्थाको नाम,

(ख)उद्वेश्यहरु

(ग)संस्थाको कार्यक्षेत्र र विषय

(घ)प्रबन्ध समितिका सदस्यहरुको नाम, ठेगना र तिनपुस्ते विवरण,

(ङ) स्रोत साधन संवन्धी विवरण

(च) कार्यालय खोल्ने ठेगना,

(छ) पदाधिकारीको नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपी

२)सम्बन्धीत वडा कार्यलयको सिफारिस पत्र ।

(३)उपदफा (१)बमोजिमको निवेदन प्राप्त भएपछि स्थानिय अधिकारीले आवश्यक छानविन गरी संस्था दर्ता गर्न उचित ठानेमा संस्था दर्ता गरि प्रमाणपत्र दिनेछ ।

(४)प्रचलित कानुन बमोजिम अन्य निकायमा दर्ता भै स्थपना र संचालनमा रहेको संस्थाहरु यस नियमावली बमोजिम दर्ता/सुचिकरण हुन साविक दर्ता प्रमाणपत्र संलग्न राखी निवेदन दिनुपर्नेछ । संस्थाको नामबाट कानुनले प्रतिबन्ध लगाएको कार्य गर्न पाईने छैन ।

(५)उपदफा (३)बमोजिम संस्था दर्ता गर्दा संस्थाको उद्वेश्य र कामको प्रकृतिको आधारमा तोकिए बमोजिम वर्गीकरण गरिनेछ ।

(६) यस दफा अन्तर्गत दिईने प्रमाणपत्रको ढाँचा,अवधि,दर्ता,नविकरण र दस्तुर तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

५. संस्था नविकरणः १) दफा ४ बमोजिम दर्ता गरिएको प्रमाणपत्र खारेज भएको वा प्रचलित कानूनमा अन्यथा व्यवस्था भएको अवस्थामा बाहेक चालु आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्म मात्र मान्य रहनेछ

२) उपदफा (१) बमोजिम दर्ता प्रमाणपत्रको अवधि समाप्त भएका प्रत्येक संघ संस्थाले प्रमाणपत्रको अवधि समाप्त भएको ३ महिना भित्र प्रचलित कानून बमोजिमस संघ, प्रदेश र स्थानीय तहलाई तिर्नुपर्ने कर तिरी सकेको प्रमाण स्वरुप सम्वन्धित संघीय/प्रदेश/स्थानीय कर कार्यालयबाट प्राप्त करचुक्ता प्रमाणपत्र, वार्षिक लेखापरिक्षण प्रतिवेदन र सम्वन्धीत वडा कार्यालयको सिफारिस सहित नगरपालिकाबाट नियमानुसार दस्तुर तिरी नवीकरण गराउनु पर्नेछ ।

३) उपदफा (२) बमोजिमको म्याद नाघेको छ महिनाभित्र सबै प्रकृया पुरा गरी प्रमाणपत्र नवीकरण गराउन चाहने संघ संस्थाले नविकरण गर्ने माग गरेमा नगरपालिकाको नियम बमोजिमको थप दस्तुर लिई प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले प्रमाणपत्र नवीकरण गरिदिनेछ ।

६.संगठित संस्था मानिने :

(१)यस ीनियमावली अन्तर्गत दर्ता भएको प्रत्येक संस्था अविछिन्न उत्तराधिकारवाला स्वशासित संगठित संस्था हुनेछ । सो संस्थाको सबै कामको निमित्त आफ्नो एउटा छुट्टै छाप हुनेछ ।

(२)संस्थाले व्याक्ति सरह चलअचल सम्पत्ति प्राप्त गर्न,उपभोग गर्न र बेचविखन गर्न सक्नेछ ।

(३)संस्था व्याक्ति सरह आफ्नो नामबाट नालिस उजुर गर्न सक्नेछ र सो उपर पनि सोही नामबाट नालिस उजुर लाग्नेछ ।

६.संस्थासंग सहकार्यसम्बन्धी व्यवस्था :

नगरपालिकाले तोकेको वा स्वीकृत गरेको कुनै योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न प्रचलित कानुनको अधीनमा रही संस्थाहरुसंग सहकार्य गर्न सकिनेछ । सहकार्य सम्बन्धी विधि प्रक्रिया र शर्त तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

७.संस्थाको सम्पत्ति :

(१)संस्थाले व्याक्ति सरह चल अचल सम्पत्ति राख्नसक्नेछ ।

(२)संस्थाको सदस्य वा कर्मचारी वा कसैले संस्थाको विधान विपरित संस्थाको कुनै सम्पत्ति दुरुपोग गरेमा वा कब्जा गरेमा वा रोक्का राखेमा संस्थाले त्यस्तो सम्पत्ति दुरुपयोग गर्ने वा कब्जा वा रोक्का राख्ने संस्था वा व्याक्तिबाट फिर्ता लिन सक्नेछ ।

(३)उपदफा (२) बमोजिम सम्पत्ति फिर्ता गर्न गराउन प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले आदेश दिन सक्नेछ ।

(४)उपदफा (२) बमोजिम संस्थाको सम्पत्ति फिर्ता गर्ने गरि प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले गरेको कारवाहीमा चित्त नबुझ्ने व्याक्ति वा संस्थाले सम्बन्धीत निकायमा उजुरी गर्न सक्नेछ ।

(५) संस्थाको सदस्य वा कर्मचारी वा कसैले संस्थाको कुनै गैर कानुनी कार्य गरेमा संस्था,संस्थाको कुनै सदस्य वा तोकिएको अधिकृतले प्रचलित कानुन बमोजिम मुद्वाको कारवाही चलाउन सक्नेछ ।

८.संस्था गाभ्ने गाभिने वा उद्वेश्यमा हेरफेरः

(१)संस्थाको उद्वेश्यहरुमा हेरफेर गर्न आवश्यक देखिएमा वा संस्थामा कुनै अर्को संस्थालाई गाभ्न वा अर्को संस्थासंग गाभिन उचित देखेमा कार्यसमितिले तत् सम्बन्धी प्रस्ताब तयार गरी सो प्रस्ताब उपर छलफल गर्न संस्थाको विधान बमोजिम साधारण सभा बोलाउनु पर्नेछ ।

(२)साधारण सभा संचालनका लागि आवाश्यक गणपुरक उपस्थित सदस्य संख्याको वहुमत सदस्यहरुले प्रस्ताबमा समर्थन जनाएमा सो प्रस्ताब साधाणण सभाबाट पारित भएको मानिनेछ र तर सो प्रस्ताब लागु गर्न तोकिएको अधिकृतको पुर्ब स्वीकृति लिनुपर्नेछ ।

९.हिसाबको विवरण पेश गर्नुपर्नेः

कार्य समितिले आफ्नो संस्थाको कामको प्रगती,हिसाबको विवरण र लेखापरिक्षकको प्रतिवेदन प्रत्येक वर्ष नगरपालिका समक्षपेश गर्नु पर्नेछ ।

१०.हिसाब जाँच गर्ने :

(१) प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले आवाश्यक देखेमा संस्थाको हिसाब आफुले खटाएको वा नियुत्ति गरेको कुनै कर्मचारीद्वारा जाँच गर्न गराउन सक्नेछ ।

(२)हिसाबजाँच गर्ने अधिकृतले मागेको विवरण तथा कागजपत्रहरु वा सोधेको प्रश्नको समयमा जवाफ दिनु प्रत्येक सस्थाको पदाधिकारी,सदस्य र कर्मचारीको कार्तव्य हुनेछ ।

(३)हिसाब जाँच गर्ने अधिकृतले प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले तोकिएको म्याद भित्र हिसाबजाँचको प्रतिवेदन प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत समक्ष पेस गर्नु पर्नेछ । र सो प्रतिवेदनको आधारमा संस्थाको कुनै सम्पत्ति सो संस्थाको कुनै पदाधिकारी, सदस्य वा कर्मचारीले हिनामिना गरेको,नोक्सान गरेको वा दुरुपयोग गरेको छ भन्ने प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतलाई लागेमा निजले त्यस्तो पदाधिकारी,सदस्य वा कर्मचारीबाट सो हानी नोक्सानी भएको रकम वा जिन्सी असुल गर्न प्रचलित कानुन बमोजिम कारवाही चलाउन बमोजिम निज उपर मुद्वा चलाउन बाधा पर्ने छैन ।

११.निर्देशन दिने :

नगपालिकाले संस्थालाई आवाश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ र त्यस्तो निर्देशन पालना गर्नु सम्बनिधत संस्थाको कर्तब्य हुनेछ ।

१२.दण्ड र सजाय :

(१) नियमावलीको नियम ३ बमोजिम दर्ता नगराई संस्था स्थपना वा संञ्चालन गरेमा त्यस्ता संस्थाका कार्य समितिका सदस्यहरुलाई प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले जनही ५(पाँच) सय रुपैया सम्म जरिवाना गर्न सक्नेछ ।

(२)नियम ९ बमोजिमको विवरण पेश नगरेमा प्रबन्ध समितिका सदस्यहरुलाई प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले जनही २(दुई) सय रुपैया सम्म जरिवाना गर्न सक्नेछ । तर कुनै सदस्यले दफा ९ उल्लङघन हुन नदिन सकभर प्रयत्न गरेको थियो भन्ने प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतलाई लागेमा निजलाई सजाय मिन्हा दिन सक्नेछ ।

(३) नियम १० को उपदफा (३) बमोजिम हिसाबजाँच गर्न सम्बनिधत अधिकृतले मागेको विवरण तथा कागजपत्रहरु वा सोधेको प्रश्नको जवाफ नदिने सम्बन्धीत पदाधिकारी,सदस्य वा कर्मचारीलाई प्रमुखप्रशासकिय अधिकृतले पाँचसय रुपैया सम्म जरिवाना गर्न सक्नेछ ।

(४) नियम ८ बमोजिम प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले पुर्व स्वीकृति नलिई संस्थाको उद्वेश्यमा हेरफेर गरेमा वा अर्को संस्थासंग गाभ्ने गाभिने गरेमा वा संस्थाले आफ्नो उद्वेश्यको प्रतिकुल हुने गरि कामकारवाही गरेमा वा नगरपालिकाले दिएको निर्देशन पालना नगरेमा प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले त्यस्तो संस्थाको दर्ता निलम्बन वा खारेज गर्न सक्नेछ ।

१३.पुनरावेदन :

प्रम्ख प्रशासकिय अधिकृतले गरेको अनितम निर्णय उपर ३५ दिन भित्र सम्बनिधत जिल्ला अदालतमा पुनरावेदन लाग्ने छ ।

१४.संस्थाको विघटन र त्यसको परिणम :

(१)संस्थाको विधान बमोजिम कार्य सञ्चालन गर्न नसकी वा अन्य कुनै कारणवस संस्था विघटन भएमा त्यस्तो संस्थाको सम्पुर्ण जायजेथा नगरपालिकाको हुनेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम विघटन भएको संस्थाको दायित्वको हकमा सो संस्थाको जायजेथाले खामेसम्म त्यस्तो दायित्व नगरपालिकाले व्यहोर्नेछ । तर संस्थाको जायजेथाले नखाम्ने अन्य दायित्व नगपालिकाले व्यहोर्ने छैन ।

१५.अन्तराष्ट्रिय गैर सरकारी संस्था सम्बन्धी व्यवस्था

१) कुनै पनि अर्न्ताष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाले प्रचलित कानुन बमोजिम भानु नगरपालिका क्षेत्रभित्र कार्य गर्दा भानु नगरपालिकाबाट पुर्व स्वीकृति लिनुपर्नेछ । स्वीकृति प्रदान गर्ने प्रक्रिया तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

१६.अन्य नेपाल नियमावली बमोजिम दर्ता वा स्थापना गर्नुपर्ने :

यस नियमावली बमोजिम दर्ता भएको संस्था प्रचलित नेपाल कानुन बमोजिम अन्यत्र दर्ता र ईजाजत लिई संञ्चलन गर्नुपर्ने रहेछ भने यस नियमावली बमोजिम दर्ता भएको संस्थाले सो नियमावली बमोजिम दर्ता गरि स्वीकृति लिएर मात्र स्थापना वा संचालन गर्नुपर्छ ।

१७.नियम बनाउने अधिकार :

यस नियमावलीको उद्वेश्य कार्यान्वयन गर्न नगर कार्यपालिकाले नियम बनायन सक्नेछ ।

१८. खारेजी र बचाउ :

(१) संस्थादर्ता, नविकरण सम्बन्धी व्यवस्थापन अन्य प्रचलित कानुनमा व्यवस्था भएकोमा बाहेक यसै नियमावली बमोजिम भए गरेको मानिनेछ ।

(२)यस नियमावलीमा भएको कुनै व्यवस्था प्रचलित संघिय र प्रदेश कानन संग बाझिने भएमा बाझिएको हदसम्म अमान्य हनेछ ।

आज्ञाले

राजेन्द्र देव पाण्डे

प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत